

Υστερόγραφο

Η εκίνησε σαν μία πρωτοβουλία της νιότης και χωρίς καλά καλά να το συνειδητοποιήσουμε έχει μετατραπεί σε μία υπόθεση ζωής. Μετρώντας πίσω 25 χρόνια, μετράμε, ίσως, τα πιο δημιουργικά και σίγουρα τα καλύτερα χρόνια μας. Όταν σχεδιάζαμε την έκδοση των «Τετραδίων», τα φανταζόμασταν σαν ένα όργανο παρέμβασης στο μέτωπο των πολιτικών ιδεών, με σκοπό την άνδρωση ενός νέου ριζοσπαστικού αριστερού κινήματος.

Από τότε, έχει κυλήσει πολύ νερό στο αυλάκι. Άλλαξαν οι συνθήκες, άλλαξαν και οι άνθρωποι. Αλλάξαμε και εμείς. Ο καθένας τράβηξε τον δρόμο του, αλλά το περιοδικό παρέμεινε ένας ακατάλυτος κοινός παρονομαστής. Και κατά κάποιον τρόπο το προϊόν μίας μεγάλης φιλίας και μίας ιδεολογικοπολιτικής ενότητας, που σφυρηλατήθηκε με ατέλειωτες συζητήσεις.

Μπορεί ο Δημήτρης Δεληολάνης και εγώ να έχουμε την συμβολή μας, αλλά τα «Τετράδια» δεν θα είχαν καταφέρει να αντέξουν στους δίσεκτους καιρούς και να πραγματοποιήσουν την μακρά τους πορεία στον χρόνο εάν δεν υπήρχε το μοναδικό πείσμα και η αταλάντευτη εμμονή του Λουκά Αξελού, που σήκωσε όλο το βαρύ φορτίο της έκδοσης. Είναι πρωτίστως δικό του έργο.

Σήμερα, τα «Τετράδια» έχουν υποχρεωθεί, από την πραγματικότητα, να εγκαταλείψουν τις αφετηριακές φιλοδοξίες τους. Δεν έχουν εγκα-

ταλείψει, όμως, τον κεντρικό λόγο της ύπαρξής τους, που είναι η καθαρή και έντιμη ματιά για τις πτυχές του εθνικού μας βίου. Και παρά την πατίνα των 25 χρόνων, διατηρούν μία ενδιαφέρουσα νεανικότητα. Γιατί είναι αλάνθαστο σημάδι νεανικότητας το να είσαι ανοικτός στις ιδέες, να μην φοβάσαι το διαφορετικό και να θρυμματίζεις τα στερεότυπα.

Άφησα τελευταίο αυτό που τελικώς κατέληξε να αποτελεί την ταυτότητα των "Τετραδίων". Το ειδικό ενδιαφέρον της συντακτικής ομάδας για τα εθνικά θέματα και την εξωτερική πολιτική προσέδωσε εκ των πραγμάτων έναν προσανατολισμό στο περιοδικό, αφού προσήλκυσε και πολλές σχετικές συνεργασίες.

Μιας και γιορτάζουμε, ας μου επιτραπεί να υπερηφανευθούμε χωρίς ίχνος υπερβολής, επειδή ανοίξαμε πολύ νωρίς και με αξιοσημείωτη επάρκεια ζητήματα, τα οποία εισέβαλαν στην δημοσιότητα πολύ αργότερα, αιφνιδιάζοντας όχι μόνο την κοινή γνώμη, αλλά ακόμα και τις πολιτικές ελίτ. Οι αναγνώστες μας έχουν την δυνατότητα να κρίνουν του λόγου το αληθές. Και βεβαίως να συγκρίνουν απόψεις και θέσεις που εκφράστηκαν σε ανύποπτο χρόνο με τις εξελίξεις. Αυτό είναι, άλλωστε, και το πιο φερέγγυο κριτήριο αξιολόγησης.